

Νέες οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων για την φορολογική κατοικία και τις μόνιμες εγκαταστάσεις κατά την περίοδο της πανδημίας του COVID-19

Με την πρόσφατη Εγκύκλιο 2130/2021, η Φορολογική Διοίκηση παρέιχε περαιτέρω οδηγίες ως προς την εφαρμογή των διατάξεων της εσωτερικής νομοθεσίας και των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας («Σ.Α.Δ.Φ.») που αφορούν ιδίως ζητήματα φορολογικής κατοικίας φυσικών και νομικών προσώπων και μόνιμων εγκαταστάσεων, στο πλαίσιο των συνθηκών που διαμορφώθηκαν από την πανδημία του COVID-19. Η Ε. 2130/2021 συμπληρώνει την προηγούμενη Ε. 2113/2020, ρυθμίζοντας το χρονικό διάστημα μετά τις 15 Ιουνίου 2020.

Η Φορολογική Διοίκηση, λαμβάνοντας υπόψη τα συνεχιζόμενα μέτρα που ελήφθησαν από την Ελληνική κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19 και βασιζόμενη στις σχετικές κατευθύνσεις του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.), διευκρίνισε πως **το χρονικό διάστημα από 9 Νοεμβρίου 2020 έως 14 Μαΐου 2021** προσδιορίζεται για σκοπούς εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 4 (φορολογική κατοικία) και 6 (μόνιμη εγκατάσταση) του Ν. 4172/2013 (Κ.Φ.Ε.) ως **δεύτερη περίοδος αντικειμενικής αδυναμίας μετακίνησης λόγω της πανδημίας** (η πρώτη περίοδος είχε ορισθεί από την Ε. 2113/2020 από 18 Μαρτίου έως 15 Ιουνίου 2020). Το διάστημα αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων.

Ειδικότερα:

Φορολογική κατοικία φυσικών προσώπων

- ▶ Η περίοδος από 9 Νοεμβρίου 2020 έως 14 Μαΐου 2021 δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό της φορολογικής κατοικίας φυσικών προσώπων, που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής, λόγω της αυξημένης λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας κατά το διάστημα αυτό. Για το διάστημα από 15 Ιουνίου έως 9 Νοεμβρίου 2020 θα εξετάζεται ανά περίπτωση η τυχόν λήψη μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας και αδυναμίας μετακίνησης.
- ▶ Ειδικά για τις περιπτώσεις φυσικών προσώπων που κάνουν τηλεργασία (teleworking) στην Ελλάδα για αλλοδαπό εργοδότη, θα εξετάζονται και ειδικότερα στοιχεία που ενδεχομένως επηρεάζουν τη συνήθη διαμονή τους, όπως:
 - ▶ εάν η διαμονή στην Ελλάδα σχετίζεται με την έκτακτη κατάσταση της πανδημίας,
 - ▶ εάν υπάρχει διαθέσιμο γραφείο εκ μέρους του εργοδότη στην άλλη χώρα,
 - ▶ εάν η σύμβαση εργασίας προβλέπει ρητώς την παροχή υπηρεσιών εκ μέρους του εργαζόμενου από το σπίτι ως υποχρέωση, κ.ά.

Φορολογική κατοικία νομικών προσώπων / οντοτήτων

- ▶ Ο τόπος άσκησης της πραγματικής διοίκησης ενός νομικού προσώπου ή οντότητας και ειδικότερα παράγοντες όπως ο τόπος λήψης αποφάσεων ή η κατοικία των προσώπων που συμμετέχουν στα όργανα διοίκησης θα πρέπει να αξιολογείται υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων συνθηκών λειτουργίας των επιχειρήσεων, όπως έχουν διαμορφωθεί κατά περίπτωση, με βάση τα ληφθέντα μέτρα για την εξάλειψη της πανδημίας COVID-19.
- ▶ Συνεπώς, το διάστημα από 9 Νοεμβρίου 2020 έως 14 Μαΐου 2021 δεν λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της φορολογικής κατοικίας μιας επιχείρησης, λόγω της αυξημένης λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας κατά το διάστημα αυτό. Για το διάστημα από 15 Ιουνίου έως 9 Νοεμβρίου 2020 θα εξετάζεται ανά περίπτωση η τυχόν λήψη μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας και αδυναμίας μετακίνησης.
- ▶ Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να αποδεικνύεται με κάθε πρόσφορο μέσο η προσωρινή αλλαγή της τοποθεσίας των διευθυντικών και άλλων στελεχών λόγω της πανδημίας COVID-19, καθώς επίσης και να συνεκτιμώνται και οι λοιποί παράγοντες, γεγονότα και περιστάσεις.

Μόνιμη εγκατάσταση επιχειρήσεων - Home Office

- ▶ Η συνέχιση και καθιέρωση του μέτρου της τηλεργασίας από μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων (π.χ. λόγω της αποφυγής του συνωστισμού στους χώρους εργασίας ή λόγω της επαναφοράς του μέτρου της υποχρεωτικής παραμονής στην οικία) επηρεάζει τη φυσική παρουσία των ατόμων στην Ελλάδα και κατ' επέκταση, εγείρει ζητήματα μόνιμης εγκατάστασης του εκάστοτε εργοδότη στην ημεδαπή.
- ▶ Η Φορολογική Διοίκηση διευκρίνισε ότι, για την ύπαρξη μόνιμης εγκατάστασης, συνεχίζει να απαιτείται η ύπαρξη καθορισμένου τόπου μέσω του οποίου διεξάγονται οι επιχειρηματικές δραστηριότητες με επαρκή μονιμότητα.
- ▶ Για την ύπαρξη μόνιμης εγκατάστασης, δεν θα λαμβάνεται υπόψη η παρουσία ενός φυσικού προσώπου στην Ελλάδα εφόσον έχει προσωρινό χαρακτήρα και οφείλεται σε εργασιακούς περιορισμούς που προκύπτουν από κυβερνητικές οδηγίες και έχουν τεθεί στο πλαίσιο της εξάλειψης της πανδημίας.
- ▶ Ωστόσο, εγείρονται θέματα ύπαρξης μόνιμης εγκατάστασης εάν συγκεκριμένη τοποθεσία (π.χ. η οικία του εργαζόμενου) χρησιμοποιείται σε συνεχή βάση για σκοπούς της επιχείρησης και κατόπιν απαίτησής της, βρίσκεται στη διάθεση της επιχείρησης ή εάν καθιερωθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα ακόμη και μετά το πέρας των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας, ώστε να θεωρηθεί ότι αποκτά επαρκή βαθμό μονιμότητας και αποτελεί τη νέα κανονικότητα.
- ▶ Για την ύπαρξη μόνιμης εγκατάστασης (με εξαίρεση την περίπτωση εργοταξίου ή έργου κατασκευής ή συναρμολόγησης ή δραστηριότητες επίβλεψης που συνδέονται με αυτά) το διάστημα από 9 Νοεμβρίου 2020 έως 14 Μαΐου 2021 δεν λαμβάνεται υπόψη λόγω της αυξημένης λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας κατά το διάστημα αυτό. Για το διάστημα από 15 Ιουνίου έως 9 Νοεμβρίου 2020 θα εξετάζεται ανά περίπτωση η ύπαρξη ανάλογων περιορισμών για τη θεμελίωση μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα.
- ▶ Σε κάθε περίπτωση, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν, με κάθε πρόσφορο μέσο, την ύπαρξη ή μη μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα, ενώ τα πραγματικά περιστατικά και οι συνθήκες της εκάστοτε περίπτωσης πρέπει να αξιολογούνται κάθε φορά και να εκτιμώνται συνολικά.

EY | Building a better working world

Στην EY, σκοπός μας είναι η δημιουργία ενός καλύτερου εργασιακού κόσμου, παράγοντας μακροπρόθεσμη αξία για τους πελάτες μας, τους ανθρώπους μας και την κοινωνία, και οικοδομώντας εμπιστοσύνη στις κεφαλαιαγορές.

Αξιοποιώντας τα δεδομένα και την τεχνολογία, οι πολυσυνθετικές ομάδες μας, σε περισσότερες από 150 χώρες, οικοδομούν την εμπιστοσύνη μέσω της διασφάλισης της καλής λειτουργίας των επιχειρήσεων και βοηθούν τους πελάτες μας να αναπτυχθούν, να μετασχηματιστούν και να λειτουργήσουν αποτελεσματικότερα.

Μέσω των Ελεγκτικών, Συμβουλευτικών, Νομικών και Φορολογικών Υπηρεσιών μας, καθώς και μέσω των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Εταιρικής Στρατηγικής και Συναλλαγών, οι ομάδες της EY θέτουν καλύτερες ερωτήσεις, για να καταλήξουν σε νέες απαντήσεις στα περίπλοκα ζητήματα που αντιμετωπίζει ο κόσμος μας σήμερα.

Το λογότυπο EY αναφέρεται στον παγκόσμιο οργανισμό, και μπορεί να αναφέρεται σε μία, ή περισσότερες, από τις εταιρείες μέλη της Ernst & Young Global Limited, καθεμία από τις οποίες αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα. Η Ernst & Young Global Limited, μια βρετανική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης δια εγγυήσεως, δεν παρέχει υπηρεσίες σε πελάτες. Πληροφορίες αναφορικά με τον τρόπο που η EY συγκεντρώνει και χρησιμοποιεί τυχόν προσωπικά δεδομένα, καθώς και περιγραφή των δικαιωμάτων των υποκειμένων σύμφωνα με τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων, είναι διαθέσιμα στον σύνδεσμο ey.com/privacy. Για περισσότερες πληροφορίες για τον οργανισμό μας, παρακαλούμε επισκεφθείτε το ey.com

Γενικές πληροφορίες για τις φορολογικές υπηρεσίες της EY παγκοσμίως

Η επιχείρησή σας θα πετύχει μόνο εάν την οικοδομήσετε σε ισχυρά θεμέλια και την αναπτύξετε με βιώσιμο τρόπο. Στην EY, πιστεύουμε ότι η διαχείριση των φορολογικών σας υποθέσεων με υπευθυνότητα και προνοητικότητα, μπορεί να κάνει τη διαφορά. Έτσι, οι 50.000 πλήρως καταρτισμένοι φορολογικοί σύμβουλοί μας, σε περισσότερες από 150 χώρες, διαθέτουν εξειδικευμένες τεχνικές επιχειρηματικές γνώσεις και επαγγελματική εμπειρία, παρέχοντας με συνέπεια και ακλόνητη δέσμευση υπηρεσίες υψηλής ποιότητας - όπου και αν βρίσκεστε και όποιες φορολογικές επιχειρηματικές υπηρεσίες και αν χρειάζεστε.

© 2021 EY
All Rights Reserved.

ey.com

Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλώ επικοινωνήστε με τους:

Στέφανο Μήτσιο

Επικεφαλής Φορολογικού τμήματος, EY Ελλάδος
Τηλ.: +30 210 2886 363
email: stefanos.mitsios@gr.ey.com

Κωνσταντίνα Γαλλή

Tax Associate Partner, EY Ελλάδος
Τηλ.: +30 210 2886 355
email: konstantina.galli@gr.ey.com

Κωνσταντίνα Νικολάου

Tax Manager, EY Ελλάδος
Τηλ.: +30 210 2886 800
email: constantina.nicolaou@gr.ey.com

Το εν λόγω υλικό έχει δημιουργηθεί για σκοπούς γενικής πληροφόρησης και δεν προορίζεται για χρήση ως λογιστική, φορολογική, νομική ή άλλη επαγγελματική συμβουλή. Παρακαλώ επικοινωνήστε με τους συμβούλους σας, για εξειδικευμένη καθοδήγηση.